הִלְכוֹת פֶּסַח סִימָן תמד

[*] וּבִמְדִינוֹת אֵלּוּ שֶׁאֵין נוֹהֲגִין לֶאֱכֹל מַצָּה עֲשִׂירָה כְּדִלְקַמָּן סִימָן תס״ב סָעִיף ד׳ בַּהַגָּהָה, (ח) יְקֵים סְעוּדָה שְׁלִישִׁית בְּמֵינֵי (ג) פֵּרוֹת אוֹ בָּשָׂר וְדָגִים, כְּדִלְעֵיל סִימָן רצ״א סָעִיף (ו׳) [ה׳] בַּהַגָּהָה: **ב** [*] **ה״טוֹב לְבַעֵר בְּעֶרֶב שַׁבָּת** (ט) **קֹדֶם חֲצוֹת, כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹאוּ לִטְעוֹת בִּשְׁאָר שָׁנִים לְבַעֵר אַחַר חֲצוֹת.** (י) (וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת יְבַטְּלֶנּוּ) (טור): **ג** [1]**אֵין מְבַשְּׁלִין לְשַׁבָּת זֶה** (ג) (יא) **דַּיְסָא וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה, וְאֵין עוֹשִׂין בּוֹ פַּת** (יב) **הַצְנוּמָה בְּקֵעָרָה.** הַגָּהָה: וְאִם עָבַר וּבִשֵּׁל וְהַמַּאֲכָל דָּבוּק בַּקְּדֵרָה (יג) וְאִי אֶפְשָׁר לְקַנְּחוֹ, (יד) יֵשׁ (ד) לְהַדִּיחוֹ מֵעֵט לְהַעֲבִיר הֶחָמֵץ (מהר״י וויל (סר קנג)): **ד** [2]**אַחַר שֶׁאָכַל בְּשַׁבָּת זֶה סְעוּדַת שַׁחֲרִית,** (טו) **יְנַעֵר הַמַּפָּה שֶׁאָכְלוּ בָהּ, וְיִקַּח הַקְּעָרוֹת בְּאֶצְבָּעוֹ וְיִטְמְנֵם מִן הָעַיִן עִם שְׁאָר כְּלֵי הֶחָמֵץ. וְאִם נִשְׁאַר פַּת** (טז) **יָכוֹל לִתְּנוֹ לְאֵינוֹ יְהוּדִי** (ה) (יז) **עַל מְנָת שֶׁלֹּא לְצַאת בּוֹ** (יח) **לִרְשׁוּת הָרַבִּים,** (יט) **דֶּרֶךְ הַעֲרָמָה,** (כ) **וְדָבָר מוּעָט: ה** [3]**אִם** (ו) **נִשְׁאַר חָמֵץ אַחַר שֶׁאָכְלוּ,**

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

הִכְשֵׁרַת פֵּנִים מְאִירוֹת חֵלֶק ב׳ סִימָן (צ״ו) [צ״ז] כָּתַב גַּם כֵּן דְּלֹא כְּהַמַּגֵּן אַבְרָהָם, וְכָתַב **דְּהָא דְּאָסוּר לְהַפְרִישׁ** בְּיוֹם טוֹב הָתָם כַּיָּוֹן שֶׁיֵּשׁ לוֹ תִּקּוּן אַחֵר לְאָכֵל קְצָת וּלְשַׁיֵּר קְצָת, אֲבָל **בְּעֶרֶב פֶּסַח שֶׁחָל בְּשַׁבָּת** אֵין לוֹ תִּקּוּן זֶה, יֵשׁ לְהַתִּיר בְּהַפְרָשָׁה לְמֵאי דְּקָיְימָא לָן חֲלַת חוּץ **לָאָרֶץ** הוֹלֵךְ **וְאוֹכֵל** כו׳, דְּלֹא הָוֵי הַהַפְרָשָׁה תִּקּוּן מִדְּאוֹרַיְיתָא, וְלָכֵן שַׁפִּיר מָתֵי לְהַפְרִישׁ **בְּשַׁבָּת** וְלִתֵּן לְכֹהֵן קָטָן וְלֶאֱכֹל עַיֵּן שָׁם: [בהג״ה] **וּבְמִדִּינוֹת כו׳.** וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת מהרי״ק [בהג״ה מהרי״ק] **סִימָן** כ״א מַה שֶּׁהִקְשָׁה עַל זֶה שֶׁאֵין רְאָיָה מִפֶּסַח גּוּפָא לְעֶרֶב פֶּסַח, וְעַיֵּן שָׁם **שֶׁכָּתַב דְּעֵד חֲצוֹת וְדַאי מֻתָּר לֶאֱכֹל מַצָּה עֲשִׂירָה בְּעֶרֶב פֶּסַח, וְהַמּוֹרֶה לְהַקֵּל כָּל הַיּוֹם אֲפִלּוּ בְּלֹא צֶרֶךְ חוֹלֶה וְקָטָן לֹא הִפְסִיד אִם הוּא עַל כָּל פָּנִים צָרִךְ קְצָת, אַךְ בְּפֶסַח עַצְמוֹ מֻחְמֶרֶת עַיֵּן שָׁם:** **ב** [בשו״ע] **טוֹב לְבַעֵר כו׳.** וְעַיֵּן בְּשׁוּ״ת חַיִּים שְׁאַל חֵלֶק ב׳ סִימָן ל״ח אוֹת עַל יָדֵי שִׁנּוּי בְּבָנָד. וְכָתַב בַּ״ח (ס״ג) שֶׁהַמְּנָהָג לִתֵּן לִכְלָבִים וְלֹא לַחֲזִיר: **ה** (ו) **נִשְׁאַר.** פָּרוּשׁ וְאֵין אֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיְּקַבֵּל מִמֶּנּוּ. אִם שָׁכַח לִמְכֹּר בְּעֶרֶב שַׁבָּת חִמְצוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּחָדָר

בְּאֵר הַיטֵב

וְדוּ״ק. וְלֹא הַבַנְתִּי דִּבְרֵיהֶם דְּמַאי מְהַנֵּי זֶה, סוֹף כָּל סוֹף הָאֵיךְ הִפְרִישׁ חַלָּה, וְדוּ״ק: (ב) **פֵּרוֹת.** וְשֵׁלָ״ה (שבת פרק נר מצוה אות נט) בְּשֵׁם הַזֹּהַר כָּתַב שֶׁרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחַאי הָיָה עוֹסֵק בַּתּוֹרָה בְּמָקוֹם סְעוּדָה שְׁלִישִׁית. וְכָתַב מַהֲרִי״ל (הל׳ ערב פסח), וְהָיָה רָאוּי לַעֲשׂוֹתָהּ בְּמִצָּה מְבֻשֶּׁלֶת, אַךְ לֹא רְאִיתִי נוֹהֲגִין כֵּן: **ג** (ג) **דַּיְסָא.** וְטוֹב לְבַשֵּׁל בִּכְלִים חֲדָשִׁים. מֹהֲרִ״ו וְוַיְיל (סר קצג): (ד) **לְהַדִּיחוֹ.** פָּרוּשׁ אַף עַל גַּב דְּאָסוּר לְהַדִּיחַ כֵּלִים בְּשַׁבָּת אִם אֵין צָרִיךְ לָהֶם, הָכָא מֻתָּר כְּדֵי לְהַעֲבִיר הֶחָמֵץ: **ד** (ה) **עַל מְנָת.** פָּרוּשׁ שֶׁנּוֹתְנִין לוֹ סְתָמָא וְלֹא יֹאמַר לוֹ לְהוֹצִיאָם לִרְשׁוּת הָרַבִּים. וּלְדִידָן דְּלֵית לָן רְשׁוּת הָרַבִּים מֻתָּר לְצַוּוֹת לוֹ לְהוֹצִיאָם. וְלִתֵּן לוֹ הַרְבֵּה בְּבֵת אַחַת אָסוּר. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ז) ט״ז (סק״ה). כָּתַב מַהֲרִ״ו וְוַיְיל (שם) שֶׁאִם אֵין אֵינוֹ יְהוּדִי לְכַבֵּד אֶת הַבַּיִת יְכַבֵּד יִשְׂרָאֵל פָּרוּשׁ וְאֵין אֵינוֹ יְהוּדִי שֶׁיְּקַבֵּל מִמֶּנּוּ. אִם שָׁכַח לִמְכֹּר בְּעֶרֶב שַׁבָּת חִמְצוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ בְּחָדָר

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

(ח) **יְקֵים וְכוּ׳ בְּמִינֵי פֵּרוֹת.** עַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן רצ״א סָעִיף ה׳ **דַּיְּס עֲדוֹת בַּפּוֹסְקִים** אִם צָרִיךְ לַעֲשׂוֹתָהּ דַּוְקָא בְּפַת אוֹ דְּסָגֵי גַּם בְּכָל כָּךְ **בְּשָׂאָר דְּבָרִים,** וְלָזֶה אָמַר דְּבְשָׁעַת הַדְּחַק כָּזֶה יָכוֹל לִסְמֹךְ עַל הַמַּקִּלִּין, **וְעַיֵּן שָׁם** דִּיּוֹתֵר טוֹב בְּבָשָׂר וְדָגִים מִבְּפֵרוֹת. וְהוּא הַדִּין דְּיָכוֹל לְקַיְּם (ט) **בְּתַבְשִׁיל** (כְּגוֹן קְנֵיידְלֶ״ךְ), אַךְ יֵשׁ נַפְקָא מִנַּהּ דְּזֶה אֵינוֹ מַתָּר רַק **קֹדֶם שֶׁעָה עֲשִׂירִית,** וְהֵיכָא שֶׁמְּקַיְּם בְּפֵרוֹת אוֹ בְּבָשָׂר וְדָגִים (ג) יוּכַל **לְקַיֵּם אֲפִלּוּ אַחַר שָׁעָה עֲשִׂירִית,** אַךְ בְּכָל זֹאת יִזָּהֵר שֶׁיֹּאכַל רַק מְעַט **וְלֹא לְמַלֵּא כְּרֵסוֹ,** כְּדֵי שֶׁיֹּאכַל מַצָּה לְתַאֲבוֹן. **וְעַיֵּן בְּאַחֲרוֹנִים** שֶׁכָּתְבוּ [1]**דְּטוֹב גַּם כֵּן שֶׁיְּחַלֵּק סְעֻדַּת שַׁחֲרִית שֶׁל פַּת לִשְׁנַיִם,** דְּהָא יֵשׁ אוֹמְרִים **דְּיוֹצֵא בָּזֶה יְדֵי סְעוּדָה שְׁלִישִׁית,** וְכֵן כָּתַב בְּבֵאוּר הַגְּרִ״א דְּנָכוֹן לַעֲשׂוֹת כֵּן. אַךְ כָּל זֶה אִם יֵשׁ לוֹ שְׁהוּת לְבָרֵךְ בֵּינְתַיִם וּלְהַפְסִיק אֵיזֶה שְׁהוּת, **כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה** בְּכָלָל בְּרָכָה שְׁאֵינָהּ צְרִיכָה: **ב** (ט) **קֹדֶם חֲצוֹת.** לְאוֹ דַּוְקָא, וּרְצוֹנוֹ לוֹמַר בְּתוֹךְ שָׁעָה שִׁשִּׁית כְּמוֹ בְּשְׁאָר שָׁנִים: (י) **וּבְיוֹם הַשַּׁבָּת יְבַטְּלֶנּוּ.** וּכְדִלְקַמָּן בְּסָעִיף ו׳. (ג) וְאֵינוֹ צָרִיךְ לְבַטֵּל בְּעֶרֶב שַׁבָּת **בְּשָׂעַת בְּעוּרוֹ,** דְּסוֹף סוֹף יִהְיֶה צָרִיךְ לְבַטֵּל בְּיוֹם מָחָר, שֶׁהֲרֵי חוֹזֵר **וְחוֹלֶה בְּפַת שֶׁמְּשַׁיֵּר לְצָרְכּוֹ הַשַּׁבָּת** וְיֵשׁ לָחוּשׁ שֶׁמָּא יִשָּׁאֵר מֵהֶם מְעַט: **ג** (יא) **דַּיְסָא וְכֵיוֹצֵא בָּזֶה.** דְּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לִדָּבֵק בַּכְּלִי, כִּי יִצְטָרֵךְ **לְהַדִּיחַ** אַחַר הָאֲכִילָה מְשׁוּם אִסּוּר חָמֵץ, וְאִסּוּר כֵּיוָן שֶׁאֵין צָרִיךְ לָהֶם **שׁוּב בְּאוֹתוֹ הַיּוֹם,** כְּבִסִימָן שכ״ג סָעִיף ו׳: (יב) **הַצְּנוּמָה.** יְבֵשָׁה: (יג) **וְאִי אֶפְשָׁר** [2]**לְקַנְּחוֹ.** דְּאִם אֶפְשָׁר בְּקִנּוּחַ לְבַד אָסוּר לְהַדִּיחַ שֶׁלֹּא **לְצָרְכּוֹ:** (יד) **יֵשׁ לְהַדִּיחוֹ מְעַט.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר רַק בִּכְדֵי שֶׁיַּעֲבֹר הֶחָמֵץ, **וּכְדִמְסַיֵּם,** וְאַף עַל גַּב שֶׁהוּא שֶׁלֹּא לְצָרְכּוֹ שַׁבָּת שָׁרִינַן בְּדִיעֲבַד מִשּׁוּם **אִסּוּר חָמֵץ.** וּמִכָּל מָקוֹם אִם אֶפְשָׁר לְהַדִּיחַ עַל יְדֵי עַכּוּ״ם עָדִיף, אִם **אִי אֶפְשָׁר בְּקִנּוּחַ.** כָּתְבוּ הַפּוֹסְקִים שֶׁטּוֹב שֶׁיְּבַשְּׁלוּ (ד) בִּכְלֵים חֲדָשִׁים **הַמְּיוּחָדִים לְפֶסַח.** וּכְהַיּוֹם נָהֲגוּ בִּכְמָה מְקוֹמוֹת בְּמִדִּינָתֵנוּ שֶׁאַחַר הַתְּפִלָּה **אוֹכְלִים** מַאֲכָלִים קָרִים שֶׁל חָמֵץ, וְאַחַר חֲצִי הַיּוֹם אוֹכְלִים תַּבְשִׁילִים **חַמִּים שֶׁעָמְדוּ בַּתַּנּוּר** וְשֶׁנִּתְבַּשְּׁלוּ בִּכְלֵים שֶׁל פֶּסַח, וְיוֹצְאִים בָּזֶה סְעוּדָה

שַׁעַר הַצִּיּוּן

א (ס) **דֶּרֶךְ הַחַיִּים** (דין צר״פ שחל להיות בשבת ס״ט) וְחַיֵּי אָדָם (כלל קכט ס״ד), **וּבְחַיֵּי אָדָם** (שם ס״ב) **מַתִּיר גַּם כֵּן בְּחַרְעֻמְזָלֶי״ך וּבְרֶדֶךְ הַחַיִּים** (שם) **אוֹסֵר. וְהִנֵּה בְּחַיֵּי אָדָם** (שם) **הֵבִיא דְּיָכוֹל לְקַיֵּם בְּמִצָּה מְבֻשֶּׁלֶת,** [2]**וְעַיֵּן בְּמָגֵן אַבְרָהָם** (סק״ב) **שֶׁכָּתַב דְּאֵין נוֹהֲגִין כֵּן, וּבְבֵאוּר הַגְּרִ״א מְצַדֵּד דְּלְדַעַת הָרַמְב״ם** (פ״ו מהמשניות פ״י מ״א) **אָסוּר לֶאֱכֹל מַצָּה עֲשִׂירָה כֵּן מַצָּה מְבֻשֶּׁלֶת בְּעֶרֶב פֶּסַח אֲפִלּוּ קֹדֶם שָׁעָה עֲשִׂירִית, וּמִשְּׁמַע שָׁם דְּדַעְתּוֹ נוֹטָה לְשִׁיטָה זוֹ:** (ב) **אַחֲרוֹנִים:** **ב** (ג) **לְבוּשׁ** (ס״ו) **וְעוֹלַת שַׁבָּת** (סק״ד) **וּמָגֵן אַבְרָהָם** (סק״ג) **חָזַק יַעֲקֹב** (סק״ד): **ג** (ד) **וְאֵין לָעֻרוֹת רוֹמַחַ לְתוֹךְ כְּלִי חָמֵץ מִכְּלִי פֶּסַח, אִם לֹא שֶׁרוֹצֶה שֶׁלֹּא לְשַׁמֵּשׁ בְּקַדֵּרָה זוֹ שָׁעָרָה מְתוּכָה עַד לְאַחַר פֶּסַח** [פְּרִי מְגַדִּים (א״א וכשתגיע שעה ששית הרי הן כמבוערין. ובסימן תל״ג בסוף ההגהה) הוסיף שפירורים דקים וקטנים אפילו רואה אותם מונחים על הארץ, אם הם מונחים במקום דריסת רגלי בני אדם, אין צריך להגביהם ולבערם, שמאליהם הם מתבערים על ידי דריסת הרגלים. ואם רואה אותם מונחים שם לאחר שהגיע שעה ששית, חייב לבערם מן העולם מיד כשיראם.

עִמּוֹ הָרֹב כָּתַב סוֹפֵר וּמוּכָא בְּהַגְּהַת חֻתַּם סוֹפֵר (על חק יעקב סק״ח):

לְיקוּטֵי דִּבְרֵי הָרַב: **א]** ובשו״ע הרב לֹא כתב עצה זו. **ב]** ובשו״ע הרב (ס״ד) כתב: **וְהִיה רָאוּי לְקיימה** במצה מבושלת שלא נימוחה לגמרי בבישולה וכו׳ אלא **שאין נוהגין לעשות** כן. ומי שנוהג כן וכן במקומות שנוהגין לאכול מצה עשירה **צריכין ליזהר** שיאכל סעודה ג׳ זו קודם שעה עשירית. **ג]** בשו״ע הרב (ס״ט) לא **הוסיף הוספה זו,** אלא שישליך הפירורים במקום דריסת רגליים ואפילו בביתו,

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah

(כא) מְבַטְּלוֹ, וְכוֹפֶה עָלָיו כְּלִי עַד מוֹצָאֵי יוֹם טוֹב, וּמְבַעֲרוֹ: ו ט״אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא יִשָּׁאֵר הֶחָמֵץ בַּבַּיִת אַחַר סְעוּדַת שַׁחֲרִית, (כב) צָרִיךְ לְבַטֵּל הֶחָמֵץ כְּדָרְכּוֹ שֶׁהוּא מְבַטֵּל בְּשְׁאָר שָׁנִים: ז ׳הַהוֹלֵךְ בְּיוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לִדְבַר מִצְוָה, (כג) * לְמוּל אָת בְּנוֹ אוֹ לֶאֱכֹל (כד) * סְעוּדָת (ז) אֵרוּסִין (כה) בְּבֵית (מ) חְמִיו, (כו) וְנִזְכַּר שֶׁיֵּשׁ לוֹ חָמֵץ בְּבֵיתוֹ, אִם יָכוֹל לַחֲזֹר לְבֵיתוֹ וּלְבַעֵר וְלַחֲזֹר לְמְצְוָתוֹ, (כז) יַחֲזֹר וִיבַעֵר, (כח) וְאִם לָאו, (ט) (כט) יְבַטְּלֶנּוּ בְּלִבּוֹ. כ״וְאִם הָיָה הוֹלֵךְ * לְהַצִּיל מִן הַנָּהָר וּמִן הַדְּלֵקָה וּמֵהַמַּפֹּלֶת וּמִיַּד הָאֹנֶס, יְבַטְּלֶנּוּ בְּלִבּוֹ וְלֹא יַחֲזֹר

ט בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומש״כ וביומו). י מִשְׁנָה מ״ט (ע״א). כ שָׁם בַּמִּשְׁנָה.

בְּאֵר הֵיטֵב

מֵיחָד, צָרִיךְ לָתֵת בְּשַׁבָּת בְּמַתָּנָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי הַחָדָר עִם מִסְּירַת הַמַּפְתֵּחַ, וְאִפְשָׁר דַּאֲפִלּוּ מְכִירָה גְּמוּרָה גַּם כֵּן שְׁרֵי כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה רַק לְנַצֵּל מֵאִסּוּר חָמֵץ. חק יַעֲקֹב (סק״ח) עַיֵּן שָׁם: ז (ז) **אֵרוּסִין**. הֵיינוּ אִם אֵרַס בְּעָרֵב שַׁבָּת אֲז מַתָּר גַּם כֵּן לְצֹרֶךְ סְעוּדָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם אֵרַס קֹדֶם אִסּוּר לְצֹרֶךְ סְעוּדָה בְּעָרֵב שַׁבָּת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן רמ״ט סָעִיף ב׳. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט). וְהוּא הַדִּין סְעוּדָה שֶׁל סִבְלוֹנוֹת אוֹ סְעוּדַת קִנּוּיִן שֶׁעוֹשִׂין עַכְשָׁו בְּשַׁעַת הַשִּׁדּוּכִין גַּם כֵּן מִקְּרֵי סְעוּדַת מִצְוָה מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְחק יַעֲקֹב (סק״י). וְעַיֵּן בְּחַוּוֹת יָאִיר סִימָן ע׳ שֶׁהָאֲרִיךְ לְבָאֵר אֵיזֶה דָּבָר מִקְּרֵי סְעוּדַת מִצְוָה, וּבְסוֹף הַתְּשׁוּבָה כָּתַב וּמַה שֶּׁעוֹשִׂין סְעוּדָה אַחַר כְּתִיבַת הַתְּנָאִים שֶׁקּוֹרִין קְנָס מא״ל, וַדַּאי לֹא מִקְּרֵי סְעוּדַת מִצְוָה עַיֵּן שָׁם: (מ) **חְמִיו**. לָאו דַּוְקָא הֶחָתָן עַצְמוֹ, אֶלָּא דְּהוּא הַדִּין לְאַחֵר שֶׁהוֹלֵךְ לִסְעוּדַת מִצְוָה. אַחֲרוֹנִים. [וְחק יַעֲקֹב (ס״ק יא) הָעֶלָּה דְּוַקָא חָתָן וְלֹא אַחֵר, דְּהָא אֲפִלּוּ כְּשֶׁהוֹלֵךְ אֵצֶל רַבּוֹ חוֹזֵר]: (ט) **יְבַטְּלֶנּוּ**. וְאִם הוּא אַחַר זְמַן הַבִּעוּר דְּאָז אֵינוֹ יָכוֹל לְבַטְּלוֹ, חוֹזֵר וּמְבַעֵר, וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״י וְחק יַעֲקֹב (סק״כ). וְעַיֵּן בְּחַוּוֹת יָאִיר סִימָן ע׳ שֶׁהָאֲרִיךְ לְבָאֵר אֵיזֶה דָּבָר מִקְּרֵי סְעוּדַת מִצְוָה, וּבְסוֹף הַתְּשׁוּבָה כָּתַב וּמַה שֶּׁעוֹשִׂין סְעוּדָה אַחַר תְּכִיבַת הַתְּנָאִים שֶׁקּוֹרִין קְנָס מא״ל, וַדַּאי לֹא מִקְּרֵי סְעוּדַת מִצְוָה עַיֵּן שָׁם: (מ) **חְמִיו**. לָאו דַּוְקָא הֶחָתָן עַצְמוֹ, אֶלָּא דְּהוּא הַדִּין לְאַחֵר שֶׁהוֹלֵךְ לִסְעוּדַת מִצְוָה. אַחֲרוֹנִים. [וְחק יַעֲקֹב (ס״ק יא) הָעֶלָּה דְּוַקָא חָתָן וְלֹא אַחֵר, דְּהָא אֲפִלּוּ כְּשֶׁהוֹלֵךְ אֵצֶל רַבּוֹ חוֹזֵר]: (ט) **יְבַטְּלֶנּוּ**. וְאִם הוּא אַחַר זְמַן הַבִּעוּר דְּאָז אֵינוֹ יָכוֹל לְבַטְּלוֹ, חוֹזֵר וּמְבַעֵר, וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״י וְחק

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אַחֲרוֹנִים חוֹלְקִים עַל זֶה וְדַעְתָּם דְּמִכִּירָה אָסוּר בְּכָל גַּוָּנֵי, אֲפִלּוּ (יג) אֵינוֹ לוֹקֵחַ מָעוֹת מִמֶּנּוּ כְּלָל אֶלָּא קוֹצֵץ עִמּוֹ סְכוּם הַמֻּקָּח, אוֹ מוֹכְרוֹ לוֹ כַּשַּׁעַר שֶׁבַּשּׁוּק בְּלִי קְצִיצַת סְכוּם הַמֻּקָּח, וּמַקָּנֶה לוֹ הֶחָמֵץ בְּאֶחָד מִדְּרָכֵי הַקִּנְיָה, אַף עַל פִּי שֶׁמְּכִירָה זוֹ הִיא לְצֹרֶךְ מִצְוַת בִּעוּר חָמֵץ, לֹא הִתִּירוּ חֲכָמִים בְּשַׁבָּת מֻקָּח וּמִמְכָּר גָּמוּר אֲפִלּוּ לְצֹרֶךְ מִצְוָה, וּכְמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּסִימָן ש״ו סָעִיף ו׳ עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה: ה (כא) **מְבַטְּלוֹ וְכוֹפֶה וְכוּ׳**. וּמֵיְרֵי (יג) דְּלֵית כּוּתִי אוֹ כֹּלָם לְתִנּוֹ לוֹ, דְּאִי לָאו הָכִי אַף שֶׁכְּבָר עָבְרוּ אַרְבַּע שָׁעוֹת וְעוֹמֵד בְּשָׁעָה חֲמִישִׁית יְטַלְטְלוֹ וְיִתֵּן לָהֶם, (יד) וְכֵן מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ וּלְהַשְׁלִיכוֹ לְבֵית הַכִּפֵּא אִם יֵשׁ לוֹ בֵּית הַכִּפֵּא בַּחֲצֵרוֹ. וְאִם נִשְׁתַּהֶה עַד שָׁעָה שִׁשִּׁית דְּאָז אָסוּר בַּהֲנָאָה וְאָסוּר בְּטִלְטוּל, אֲפִלּוּ הָכִי (טו) שָׁרֵי עַל יְדֵי עַכּו״ם שֶׁיְּזַרְקוֹ בַּנָּהָר אוֹ לְבֵית הַכִּפֵּא: ו (כב) **צָרִיךְ לְבַטֵּל הֶחָמֵץ כְּדַרְכּוֹ וְכוּ׳**. הֵינוּ בְּסוֹף שָׁעָה חֲמִישִׁית, וְכַנַּ״ל בְּסִימָן תל״ד סָעִיף ג׳) [ב׳]. וַאֲפִלּוּ (טז) אִם כְּבָר בִּטֵּל מֵאֶתְמוֹל, וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף קָטָן י׳ עַיֵּן שָׁם: ז (כג) **לָמוּל אֶת בְּנוֹ**. א]וְלִסְעֻדַּת (יז) בְּרִית מִילָה, מַשְׁמַע דְּלֹא מִקְּרֵי מִצְוָה לְעִנְיָן זֶה לְבַטֵּל מִצְוַת בִּעוּר: (כד) **סְעוּדַת אֵרוּסִין**. וְהוּא הַדִּין (יח) סְעוּדָה שֶׁעוֹשִׂין בְּשָׁעָה שֶׁהַכַּלָּה מְקֻבֶּלֶת סִבְלוֹנוֹת. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים (יט) דְּהוּא הַדִּין בִּזְמַנֵּנוּ כְּשֶׁעוֹשִׂין סְעוּדָה בְּשָׁעַת כְּתִיבַת הַתְּנָאִים גַּם כֵּן מִקְּרֵי סְעוּדַת מִצְוָה: (כה) **בְּבֵית חְמִיו**. מַשְׁמַע דְּדַוְקָא (כ) בְּחָתָן עַצְמוֹ מֵיְרֵי, (כא) ב]וְיֵשׁ שֶׁמְּקִלִּין גַּם כֵּן בְּאַחַר אִם קְרוֹבִי לְסְעוּדַת אֵרוּסִין: (כו) **וְנִזְכַּר שֶׁיֵּשׁ לוֹ חָמֵץ**. וְהוּא הַדִּין אִם מִסְתַּפֵּק שָׁמָּא יֵשׁ לוֹ חָמֵץ [מַחְדּוּשֵׁי מַהַרְ״ם חֲלַאוָה], וְכֵן כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים: (כז) **יַחֲזֹר וִיבַעֵר**. מַאַחַר שֶׁלֹּא יִתְבַּטֵּל הַמִּצְוָה עַל יְדֵי הַבִּעוּר, יְקַיֵּם שְׁנֵיהֶם, וּמַשְׁמַע דְּמִצְוַת בִּעוּר קוֹדֶמֶת: (כח) **וְאִם לָאו וְכוּ׳**. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאִם יַחֲזֹר וְיִשְׁתַּהֶא אוֹדוֹת הַבִּעוּר (כג) לֹא יִשָּׁאֵר לוֹ זְמַן בְּיוֹם לַעֲשׂוֹת הַמִּלְוָה אוֹ הַסְּעוּדָה: (כט) **יְבַטְּלֶנּוּ בְּלִבּוֹ**. בְּמָקוֹם שֶׁהוּא, שֶׁהֲרֵי אַחַר הַבִּטּוּל אֵין צָרִיךְ לְבַעֲרוֹ אֶלָּא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים, וּבְמָקוֹם מִצְוָה הֶעֱמִידוּ חֲכָמִים עַל דִּין תּוֹרָה. וּמֵיְרֵי שֶׁהוּא עֲדַיִן בְּשָׁעָה חֲמִישִׁית שֶׁיָּכוֹל לְבַטֵּל, (כג) אֲבָל אִי קָאֵי כְּבָר בְּשָׁעָה שִׁשִּׁית עַל כָּרְחוֹ יַחֲזֹר לְבַעֵר, שֶׁהֲרֵי אָז אֵינוֹ בְּרְשׁוּתוֹ לְבַטֵּל, וְאַף עַל גַּב דְּעַל יְדֵי זֶה יִתְבַּטֵּל מִצְוַת מִילָה, עֲשֵׂה דְּ׳תַּשְׁבִּיתוּ׳ חָמִיר טְפֵי בְּכָל רָגַע, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמִילָה וְאִינָךְ. (כה) אֲכָל אִם

בְּאוּר הֲלָכָה

הַפֹּת אֵין לוֹ תַּקָּנָה לֶאֱכֹל. עַיֵּן שָׁם בְּסָעִיף קָטָן ח׳, **וְהוּא הֲבִיא בְּשָׁם תְּשׁוּבַת פְּנִים מְאִירוֹת** (ח״ב סי׳ צז) **לְהַקֵּל עַיֵּן שָׁם, וְכִדְבָרָיו מָצָאתִי בְּסֵפֶר בִּגְדֵי יֶשַׁע בְּסִימָן תק״ו** (סק״ה) **וּבְנְתִיב חַיִּים שָׁם** (מגא״ב סק״ח) **וּבְחִדּוּשֵׁי רַבִּי עֲקִיבָא אִיגֶר, וְכֻלָּם מְסַכִּימִים שֶׁבְּמָקוֹם הַדְּחַק יָכוֹל לְהַפְרִישׁ אֲפִלּוּ בְּשַׁבָּת בְּחַלַּת חוּץ לָאָרֶץ, וְהַחַלָּה יִתֵּן לְכֹהֵן קָטָן פָּחוֹת מִבֶּן שֵׁשׁ שָׁנִים אוֹ לְגָדוֹל שֶׁטָּבַל לִקְרִיו**, וְעַיֵּן שָׁם עוֹד בְּנְתִיב חַיִּים וּבִיבִי אַפְרַיִם מַה שֶּׁכָּתַב עוֹד בָּזֶה, וְעַיֵּן בְּפְרִי מְגַדִּים שָׁם. וְאַף שֶׁהָרַבֶּה אַחֲרוֹנִים הֶעְתִּיקוּ דִּבְרֵי הַמָּגֵן אַבְרָהָם לְהַלָּכָה [עַיֵּן בְּאֵלִיָּה רַבָּה (סק״א) וּבְחק יַעֲקֹב (סי׳ תנז סק״ט) וּבְחֶמֶד מֹשֶׁה (סק״ב) וְהַגְּרַ״ז (סי״ב) וְדֶרֶךְ הַחַיִּים (דין ער״פ שחל להיות בשבת סי״ז) וְחַיֵּי אָדָם (כלל קכט סי״א)], **מִכָּל מָקוֹם יֵשׁ לְסָמֹךְ עַל הַגְּדוֹלִים הַנִּ״ל לְהַקֵּל כְּשֶׁאֵין לוֹ פַּת אַחֵר לֶאֱכֹל** וְשֶׁלֹּא לְבַטֵּל עֹנֶג שַׁבָּת דְּחִיּוּבוֹ בְּפַת.

ז * **לָמוּל אֶת בְּנוֹ. פְּשׁוּט הוּא דְּהוּא הַדִּין אִם הוֹלֵךְ לָמוּל בֶּן חֲבֵרוֹ אִם הָאָב אֵינוֹ יָכוֹל בְּעַצְמוֹ**, שֶׁהֲרֵי הַחִיּוּב הוּא אַז עַל כָּל יִשְׂרָאֵל, **וְכֵן בְּרַמַּב״ם** פֶּרֶק ג׳ (ה״ט) **לֹא נִזְכַּר כְּלָל הוֹלֵךְ לָמוּל אֶלָּא לַעֲשׂוֹת מִצְוָה** עַיֵּן שָׁם:

* **סְעוּדַת אֵרוּסִין. הָאַחֲרוֹנִים תָּמְהוּ שֶׁהֲרֵי לְעִיל בְּסִימָן רמ״ט** (ס״ב) **מְבֹאָר שֶׁאִסּוּר לַעֲשׂוֹת סְעוּדַת אֵרוּסִין בְּעָרֵב שַׁבָּת, וְהוּא הַדִּין בְּעָרֵב יוֹם טוֹב, וְנִדְחֲקוּ הַרְבֵּה בָּזֶה. וּבְאֱמֶת לֹא קָשֶׁה, וְשַׁאנֵי הָכָא בְּעָרֵב פֶּסַח**. וְלֹא מִבָּעְיָא אִם הַסְּעוּדָה הָיְתָה סְמוּךְ לְחֲצוֹת, וְכִדְמַשְׁמַע לְכָאוֹרָה מִמַּה דְּאָמַר אִם יָכוֹל לְבַעֵר וְלַחֲזֹר לְמְצְוָתוֹ וְזֶמֶן הַבִּעוּר הוּא קֹדֶם חֲצוֹת, אִם כֵּן עַל כָּרְחָךְ כָּל הַסְּעוּדָה הוּא בְּלֹא פַּת שֶׁהֲרֵי חָמֵץ אָסוּר וּמֻתָּר גַּם כֵּן אָסוּר אֲז, וּמֵיְרֵי רַק בְּמִשְׁתֶּה בְּעָלְמָא שֶׁאֵינוֹ אָסוּר, וְאַדְרַבָּה הַרְבֵּה חֲמָרָא מֵיגְרֵי וְכִדְאִיתָא בַּגְּמָרָא. וַאֲפִלּוּ נַיְמָא דְּהַסְּעוּדָה הָיָה בְּבֹקֶר וּמִשּׁוּם סְעוּדָתוֹ יוּכְרַח לְבַעֵר חָמֵץ קֹדֶם הַזְּמַן, גַּם כֵּן לֹא קָשֶׁה, דִּכְיָן דְּעַל כָּרְחוֹ יוּכְרַח לְהַפְסִיק מִסְּעוּדָתוֹ בְּסוֹף אַרְבַּע בְּשָׁבְלֵי אִסּוּר חָמֵץ, אֵין זֶה בִּכְלַל סְעוּדָה גְּדוֹלָה שֶׁאָסְרוּ בְּעָרֵב שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב וּמִשּׁוּם שֶׁלֹּא יִבָּנֵס לְשַׁבָּת בְּשָׂאֵינוֹ תָּאֵב לָאֱכֹל, דִּבְוַדַּאי יִתְאַב לָאֱכֹל בָּעָרֵב כֵּיוָן שֶׁמּוּכְרַח לְהַפְסִיק בְּשָׁעָה רְבִיעִית, וְשַׁאנֵי בְּכָל עֶרֶב שַׁבָּת וְיוֹם טוֹב דְּחִישִׁינַן שֶׁתִּפְשֹׁךְ הַסְּעוּדָה זְמַן רַב, וּמַעֲיַן דְּבָרֵינוּ מְבֹאָר בְּסֵפֶר חק יוֹסֵף (סק״י) וּמָגֵן אֶלֶף (סק״ג). **וְדַע עוֹד דְּמִטּוּר מַשְׁמַע דְּסְעוּדָה שְׁנִיָּה שֶׁל אֵרוּסִין אֵינָהּ בִּכְלַל סְעוּדַת אֵרוּסִין, רַק סְעוּדַת סִבְלוֹנוֹת הִיא כְּסְעוּדָה שֶׁל אֵרוּסִין, וְכֵן פְּרַשׁ דְּבָרָיו בְּבֵית יוֹסֵף** (ד״ה ומש״כ אח) **וְתָמְהוּ כָּל הָאַחֲרוֹנִים עָלָיו שֶׁהֲרֵי סְעוּדָה שְׁנִיָּה וּסְעוּדַת סִבְלוֹנוֹת אַחַת הִיא** וּכְדִמְבֹאָר בְּרַשׁ״י בְּפִסְחִים מ״ט (ע״א ד״ה סעודה), **וַאֲנִי מְצָאתִי בְּעָטוּר דַּף ק״כ עַמּוּד ב׳ לְהַדִּיא כְּדִבְרֵי הַבַּיִת יוֹסֵף, וְנִרְאֶה שֶׁדִּבְרֵי הַשּׁוּר נוֹבֵעַ מִמֶּנּוּ:**

* **לְהַצִּיל מִן הַנָּהָר. עַיֵּן מִשְׁנָה בְּרוּרָה** (סק״ל). **וְנִרְאֶה דְּהוּא הַדִּין אִם אֵינוֹ נוֹגֵעַ בְּלֹל לְמִקּוֹחַ נַפְשׁ, רַק חֶזֶק מָמוֹן, גַּם כֵּן סַגִּי בְּבִטּוּל אִם חוֹשֵׁשׁ שֶׁאִדְּהָכִי וְהָכִי שֶׁיַּעֲסֹק בְּבַעוּר יִשְׁטֹף הַנָּהָר וְכוּשׁוֹ אוֹ וְכוּשׁ יִשְׂרָאֵל אַחֵר. וְאָפְשָׁר**

שַׁעַר הַצִּיּוּן

בְּאַחֲרוֹנִים שְׁגִמְגְּמוּ בִּדְבָרָיו שֶׁהֲרֵי מִילָה גַּם כֵּן הַחִיּוּב בְּכָל עֵת לְמוּל, וְלַעֲנִיּוּת דַּעְתִּי הַצָּדֵק עִם הַמָּגֵן אַבְרָהָם, שֶׁבְּמִילָה אַף שֶׁחִיּוּבָהּ בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי, מִכָּל מָקוֹם זְמַנָּהּ הוּא כָּל הַיּוֹם אֶלָּא שֶׁזִּרְזִין מְקַדִּימִין, מַה שֶּׁאֵין כֵּן הַעֲשָׂה דְּתִשְׁבִּיתוּ הוּא מֵהַתְחִיל תֵּכֶף לְאַחַר חֲצוֹת, וְאִם כֵּן חִיּוּבָהּ קוֹדֵם, וְאַף דְּעַל יְדֵי זֶה שֶׁיְּבַעֵר מְפִילָא יְדִיחָה לְבַסּוֹף הַמִּילָה עַל יוֹם אַחֵר, לֵית לָן בָּהּ. וְגַם בְּמִילָה שֶׁלֹּא בִּזְמַנָּהּ שְׁחִיּוּבָהּ בְּכָל רָגַע וְרָגַע, מִכָּל מָקוֹם לֹא דָּמֵי לַעֲשָׂה דְּתִשְׁבִּיתוּ, דְּלְעִנְיַן חָמֵץ דִּכְתִיב (שמות יב טו) ׳אַךְ בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן׳ לְלָמְדֵנוּ מִגַּוֵּה שֶׁאָסוּר לְהִיוֹת חָמֵץ בְּבֵית יִשְׂרָאֵל מֵהַתְּחִלַּת הַיּוֹם שֶׁל עֶרֶב פֶּסַח עַד כְּלוֹת שִׁבְעָה יְמֵי פֶּסַח, וּכְשֶׁמְּבַטֵּל יוֹם אֶחָד מִצְוָה זוֹ שׁוּב אֵי אֶפְשָׁר לְתַקֵּן אוֹתוֹ יוֹם, וְהֵרֵי חִסָּרוֹן שֶׁלֹּא יוּכַל לְהִתְּמֵנוֹת, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמִילָה סוֹף סוֹף יָמוּל אוֹתוֹ וְלֹא חִסַּר אֶלָּא מַה שֶּׁהִשְׁהָה מִלְּקַיְּמוֹ. וְעַיֵּן בְּאָבֶן הָעוֹזֵר דִּחוּלַק עַל מָגֵן אַבְרָהָם. וּכְדִבְרֵי מָגֵן אַבְרָהָם מְבֹאָר בְּהַדִּיא בְּחִדּוּשֵׁי מַהַרְ״ם חֲלַאוָה עַיֵּן שָׁם בְּפֵרוּשׁוֹ וּבִסְפַר הַלָּכָה, וּמִטַּעַם דְּקֹדֶם אִסּוּר חָמֵץ, וְנִנְּתָן כְּמוֹ שֶׁבַּאֲרָנוּ מִתְּחִלָּה:

(כא) מְבַטְּלוֹ, וְכוֹפֶה עָלָיו כְּלִי עַד מוֹצָאֵי יוֹם טוֹב, וּמְבַעֲרוֹ: ו ט״אַף עַל פִּי שֶׁלֹּא יִשָּׁאֵר הֶחָמֵץ בַּבַּיִת אַחַר סְעוּדַת שַׁחֲרִית, (כב) צָרִיךְ לְבַטֵּל הֶחָמֵץ כְּדַרְכּוֹ שֶׁהוּא מְבַטֵּל בְּשְׁאָר שָׁנִים: ז ׳הַהוֹלֵךְ בְּיוֹם אַרְבָּעָה עָשָׂר לִדְבַר מִצְוָה, (כג) * לְמוּל אָת בְּנוֹ אוֹ לֶאֱכֹל (כד) * סְעוּדָת (ז) אֵרוּסִין (כה) בְּבֵית (מ) חְמִיו, (כו) וְנִזְכַּר שֶׁיֵּשׁ לוֹ חָמֵץ בְּבֵיתוֹ, אִם יָכוֹל לַחֲזֹר לְבֵיתוֹ וּלְבַעֵר וְלַחֲזֹר לְמְצְוָתוֹ, (כז) יַחֲזֹר וִיבַעֵר, (כח) וְאִם לָאו, (ט) (כט) יְבַטְּלֶנּוּ בְּלִבּוֹ. כ״וְאִם הָיָה הוֹלֵךְ * לְהַצִּיל מִן הַנָּהָר וּמִן הַדְּלֵקָה וּמֵהַמַּפֹּלֶת וּמִיַּד הָאֹנֶס, יְבַטְּלֶנּוּ בְּלִבּוֹ וְלֹא יַחֲזֹר

ט בֵּית יוֹסֵף (ד״ה ומש״כ וביומו). י מִשְׁנָה מ״ט (ע״א). כ שָׁם בַּמִּשְׁנָה.

בְּאֵר הֵיטֵב

מֵיחָד, צָרִיךְ לָתֵת בְּשַׁבָּת בְּמַתָּנָה לְאֵינוֹ יְהוּדִי הַחָדָר עִם מִסְּירַת הַמַּפְתֵּחַ, וְאִפְשָׁר דַּאֲפִלּוּ מְכִירָה גְּמוּרָה גַּם כֵּן שְׁרֵי כֵּיוָן שֶׁאֵינוֹ עוֹשֶׂה רַק לְנַצֵּל מֵאִסּוּר חָמֵץ. חק יַעֲקֹב (סק״ח) עַיֵּן שָׁם: ז (ז) **אֵרוּסִין**. הֵיינוּ אִם אֵרַס בְּעָרֵב שַׁבָּת אֲז מַתָּר גַּם כֵּן לְצֹרֶךְ סְעוּדָה, מַה שֶּׁאֵין כֵּן אִם אֵרַס קֹדֶם אִסּוּר לְצֹרֶךְ סְעוּדָה בְּעָרֵב שַׁבָּת כְּמוֹ שֶׁכָּתַב סִימָן רמ״ט סָעִיף ב׳. מָגֵן אַבְרָהָם (סק״ט). וְהוּא הַדִּין סְעוּדָה שֶׁל סִבְלוֹנוֹת אוֹ סְעוּדַת קִנּוּיִן שֶׁעוֹשִׂין עַכְשָׁו בְּשַׁעַת הַשִּׁדּוּכִין גַּם כֵּן מִקְּרֵי סְעוּדַת מִצְוָה מָגֵן אַבְרָהָם (שם) וְחק יַעֲקֹב (סק״י). וְעַיֵּן בְּחַוּוֹת יָאִיר סִימָן ע׳ שֶׁהָאֲרִיךְ לְבָאֵר אֵיזֶה דָּבָר מִקְּרֵי סְעוּדַת מִצְוָה, וּבְסוֹף הַתְּשׁוּבָה כָּתַב וּמַה שֶּׁעוֹשִׂין סְעוּדָה אַחַר תְּכִיבַת הַתְּנָאִים שֶׁקּוֹרִין קְנָס מא״ל, וַדַּאי לֹא מִקְּרֵי סְעוּדַת מִצְוָה עַיֵּן שָׁם: (מ) **חְמִיו**. לָאו דַּוְקָא הֶחָתָן עַצְמוֹ, אֶלָּא דְּהוּא הַדִּין לְאַחֵר שֶׁהוֹלֵךְ לִסְעוּדַת מִצְוָה. אַחֲרוֹנִים. [וְחק יַעֲקֹב (ס״ק יא) הָעֶלָּה דְּוַקָא חָתָן וְלֹא אַחֵר, דְּהָא אֲפִלּוּ כְּשֶׁהוֹלֵךְ אֵצֶל רַבּוֹ חוֹזֵר]: (ט) **יְבַטְּלֶנּוּ**. וְאִם הוּא אַחַר זְמַן הַבִּעוּר דְּאָז אֵינוֹ יָכוֹל לְבַטְּלוֹ, חוֹזֵר וּמְבַעֵר, וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״י וְחק יַעֲקֹב (סק״כ). וְעַיֵּן בְּחַוּוֹת יָאִיר סִימָן ע׳ שֶׁהָאֲרִיךְ לְבָאֵר אֵיזֶה דָּבָר מִקְּרֵי סְעוּדַת מִצְוָה, וּבְסוֹף הַתְּשׁוּבָה כָּתַב וּמַה שֶּׁעוֹשִׂין סְעוּדָה אַחַר תְּכִיבַת הַתְּנָאִים שֶׁקּוֹרִין קְנָס מא״ל, וַדַּאי לֹא מִקְּרֵי סְעוּדַת מִצְוָה עַיֵּן שָׁם: (מ) **חְמִיו**. לָאו דַּוְקָא הֶחָתָן עַצְמוֹ, אֶלָּא דְּהוּא הַדִּין לְאַחֵר שֶׁהוֹלֵךְ לִסְעוּדַת מִצְוָה. אַחֲרוֹנִים. [וְחק יַעֲקֹב (ס״ק יא) הָעֶלָּה דְּוַקָא חָתָן וְלֹא אַחֵר, דְּהָא אֲפִלּוּ כְּשֶׁהוֹלֵךְ אֵצֶל רַבּוֹ חוֹזֵר]: (ט) **יְבַטְּלֶנּוּ**. וְאִם הוּא אַחַר זְמַן הַבִּעוּר דְּאָז אֵינוֹ יָכוֹל לְבַטְּלוֹ, חוֹזֵר וּמְבַעֵר, וְכָתַב הַמָּגֵן אַבְרָהָם (סק״י וְחק

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

אַחֲרוֹנִים חוֹלְקִים עַל זֶה וְדַעְתָּם דְּמִכִּירָה אָסוּר בְּכָל גַּוָּנֵי, אֲפִלּוּ (יג) אֵינוֹ לוֹקֵחַ מָעוֹת מִמֶּנּוּ כְּלָל אֶלָּא קוֹצֵץ עִמּוֹ סְכוּם הַמֻּקָּח, אוֹ מוֹכְרוֹ לוֹ כַּשַּׁעַר שֶׁבַּשּׁוּק בְּלִי קְצִיצַת סְכוּם הַמֻּקָּח, וּמַקָּנֶה לוֹ הֶחָמֵץ בְּאֶחָד מִדְּרָכֵי הַקִּנְיָה, אַף עַל פִּי שֶׁמְּכִירָה זוֹ הִיא לְצֹרֶךְ מִצְוַת בִּעוּר חָמֵץ, לֹא הִתִּירוּ חֲכָמִים בְּשַׁבָּת מֻקָּח וּמִמְכָּר גָּמוּר אֲפִלּוּ לְצֹרֶךְ מִצְוָה, וּכְמוֹ שֶׁנִּתְבָּאֵר בְּסִימָן ש״ו סָעִיף ו׳ עַיֵּן שָׁם בְּמִשְׁנָה בְּרוּרָה: ה (כא) **מְבַטְּלוֹ וְכוֹפֶה וְכוּ׳**. וּמֵיְרֵי (יג) דְּלֵית כּוּתִי אוֹ כֹּלָם לְתִנּוֹ לוֹ, דְּאִי לָאו הָכִי אַף שֶׁכְּבָר עָבְרוּ אַרְבַּע שָׁעוֹת וְעוֹמֵד בְּשָׁעָה חֲמִישִׁית יְטַלְטְלוֹ וְיִתֵּן לָהֶם, (יד) וְכֵן מֻתָּר לְטַלְטְלוֹ וּלְהַשְׁלִיכוֹ לְבֵית הַכִּפֵּא אִם יֵשׁ לוֹ בֵּית הַכִּפֵּא בַּחֲצֵרוֹ. וְאִם נִשְׁתַּהֶה עַד שָׁעָה שִׁשִּׁית דְּאָז אָסוּר בַּהֲנָאָה וְאָסוּר בְּטִלְטוּל, אֲפִלּוּ הָכִי (טו) שָׁרֵי עַל יְדֵי עַכּו״ם שֶׁיְּזַרְקוֹ בַּנָּהָר אוֹ לְבֵית הַכִּפֵּא: ו (כב) **צָרִיךְ לְבַטֵּל הֶחָמֵץ כְּדַרְכּוֹ וְכוּ׳**. הֵינוּ בְּסוֹף שָׁעָה חֲמִישִׁית, וְכַנַּ״ל בְּסִימָן תל״ד סָעִיף ג׳) [ב׳]. וַאֲפִלּוּ (טז) אִם כְּבָר בִּטֵּל מֵאֶתְמוֹל, וְכַנַּ״ל בְּסָעִיף קָטָן י׳ עַיֵּן שָׁם: ז (כג) **לָמוּל אֶת בְּנוֹ**. א]וְלִסְעֻדַּת (יז) בְּרִית מִילָה, מַשְׁמַע דְּלֹא מִקְּרֵי מִצְוָה לְעִנְיָן זֶה לְבַטֵּל מִצְוַת בִּעוּר: (כד) **סְעוּדַת אֵרוּסִין**. וְהוּא הַדִּין (יח) סְעוּדָה שֶׁעוֹשִׂין בְּשָׁעָה שֶׁהַכַּלָּה מְקֻבֶּלֶת סִבְלוֹנוֹת. וְכָתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים (יט) דְּהוּא הַדִּין בִּזְמַנֵּנוּ כְּשֶׁעוֹשִׂין סְעוּדָה בְּשָׁעַת כְּתִיבַת הַתְּנָאִים גַּם כֵּן מִקְּרֵי סְעוּדַת מִצְוָה: (כה) **בְּבֵית חְמִיו**. מַשְׁמַע דְּדַוְקָא (כ) בְּחָתָן עַצְמוֹ מֵיְרֵי, (כא) ב]וְיֵשׁ שֶׁמְּקִלִּין גַּם כֵּן בְּאַחַר אִם קְרוֹבִי לְסְעוּדַת אֵרוּסִין: (כו) **וְנִזְכַּר שֶׁיֵּשׁ לוֹ חָמֵץ**. וְהוּא הַדִּין אִם מִסְתַּפֵּק שָׁמָּא יֵשׁ לוֹ חָמֵץ [מַחְדּוּשֵׁי מַהַרְ״ם חֲלַאוָה], וְכֵן כָּתְבוּ הָאַחֲרוֹנִים: (כז) **יַחֲזֹר וִיבַעֵר**. מַאַחַר שֶׁלֹּא יִתְבַּטֵּל הַמִּצְוָה עַל יְדֵי הַבִּעוּר, יְקַיֵּם שְׁנֵיהֶם, וּמַשְׁמַע דְּמִצְוַת בִּעוּר קוֹדֶמֶת: (כח) **וְאִם לָאו וְכוּ׳**. רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאִם יַחֲזֹר וְיִשְׁתַּהֶא אוֹדוֹת הַבִּעוּר (כג) לֹא יִשָּׁאֵר לוֹ זְמַן בְּיוֹם לַעֲשׂוֹת הַמִּלְוָה אוֹ הַסְּעוּדָה: (כט) **יְבַטְּלֶנּוּ בְּלִבּוֹ**. בְּמָקוֹם שֶׁהוּא, שֶׁהֲרֵי אַחַר הַבִּטּוּל אֵין צָרִיךְ לְבַעֲרוֹ אֶלָּא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים, וּבְמָקוֹם מִצְוָה הֶעֱמִידוּ חֲכָמִים עַל דִּין תּוֹרָה. וּמֵיְרֵי שֶׁהוּא עֲדַיִן בְּשָׁעָה חֲמִישִׁית שֶׁיָּכוֹל לְבַטֵּל, (כג) אֲבָל אִי קָאֵי כְּבָר בְּשָׁעָה שִׁשִּׁית עַל כָּרְחוֹ יַחֲזֹר לְבַעֵר, שֶׁהֲרֵי אָז אֵינוֹ בְּרְשׁוּתוֹ לְבַטֵּל, וְאַף עַל גַּב דְּעַל יְדֵי זֶה יִתְבַּטֵּל מִצְוַת מִילָה, עֲשֵׂה דְּ׳תַּשְׁבִּיתוּ׳ חָמִיר טְפֵי בְּכָל רָגַע, מַה שֶּׁאֵין כֵּן בְּמִילָה וְאִינָךְ. (כה) אֲכָל אִם

בְּאוּר הֲלָכָה

הַפֹּת אֵין לוֹ תַּקָּנָה לֶאֱכֹל.